

Ny klimapolitikk for transportsektoren

Det er behov for å legge om klimapolitikken for persontransporten. Milliarder til velstående elbileiere må erstattes med bedre løsninger for kollektivtransport og bildeling.

Tidligere i år kom Klimakur 2030 fra Miljødirektoratet, som skal legge grunnlaget for høstens klimamelding fra regjeringen til Stortinget. Klimakur har kun ett svar på alle klimautfordringene innen transportsektoren. *Elektrifisering* – uansett hva det koster og hvilke andre ulemper politikken medfører.

I Klimakur legges det opp til en vekst i antall personbiler på 400 000 frem til 2030. I samme periode er det forutsatt nullvekst i antall bussreiser, som er selve bærebjelken i kollektivtransporten.

Allerede i dag brukes det dobbelt så mye på subsidiering av private elbiler som det gis i støtte til hele det fylkeskommunale kollektivtilbudet. I Klimakur argumenteres det for at elbilfordelene må opprettholdes til 2030, noe som innebærer at årlige statlige kostnader i praksis vil dobles til cirka 25 milliarder kroner fra 2025. Dette er ikke bærekraftig økonomisk sett.

En ensidig satsing på elbiler medfører heller ikke at de høye klimapolitiske ambisjonene blir innfridd. Paristoppmøtet i 2015 besluttet å begrense temperaturstigningen på kloden til under 2 grader, helst 1,5 grader, sammenlignet med førindustriell tid. Temperaturen har allerede steget med én grad så effektive tiltak haster.

Løsningen er å kutte klimagassutslippene med 95 prosent innen 2050. På sikt må alt utslipp, som ikke kan opptas i det naturlige kretsløpet, fjernes. Dette er et mål med vidtrekkende konsekvenser for eksempelvis bilparken.

Kjøretøyet må ha null netto utslipp ved bruk, men det må også være null utslipp knyttet til produksjon av energien som driver den fremover. Samtidig må det være null utslipp knyttet til produksjon av bilen og alle dens deler. Deretter må alle materialene kunne brukes på nytt. Dette er nødvendig for å skape en *sirkulær økonomi*. Målet om en sirkulær økonomi må ligge til grunn når regjeringen presenterer sin nye klimamelding.

Så lenge bilene er elektriske er problemet løst innenfor det norske klimaregnskapet. Den globale klimaeffekten er imidlertid en helt annen: Produksjon av eksempelvis tre millioner biler og tre millioner batterier vil gi et klimagassutslipp på minimum 44 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Fordelt på bilenes levetid gir det et utslipp på nesten 2,5 tonn CO₂-ekvivalenter i året per bil.

I tillegg kommer utslipp knyttet til produksjon av strøm. Gitt alternativt bruk av strømmen i et europeisk marked, er vi oppe i 4,5 tonn CO₂-ekvivalenter per år fra privatbiler. Det er litt bedre enn i dag, men veldig langt fra prinsippene for en sirkulær økonomi.

Skal persontransporten kunne oppnå nullutslipp fra hele livssyklusen i fremtiden, må samfunnet baseres på større grad av deling. Langt flere må reise kollektivt både på korte og lange turer, og kollektivtilbudet må bygges ut og styrkes. Flere bør også dele kjøretøy gjennom fleksible bildelingstjenester. Erfaringer fra Bremen og andre steder viser at bildeling reduserer antall kjøretøy og i tillegg fører til mer sykling og gåing.

Økende antall elbiler hindrer også effektiv trafikkavvikling i byområdene. Det er ganske enkelt ikke plass til dagens biler i rushtiden, uansett om de er elektriske eller ei. Enda flere biler gir enda dårligere fremkommelighet for den veibaserte kollektivtrafikken. TØI har dokumentert at det samfunnsøkonomiske tapet ved den trafikale trengselen er enormt. Redusert fremkommelighet gjør

kollektivtrafikken mindre effektiv og attraktiv for passasjerene fordi reisetiden øker og regulariteten reduseres.

En omlegging av klimapolitikken for persontransport er høyst påtrengende. Offentlige midler bør flyttes fra privatbilisme til kollektive løsninger. Det vil være et godt skritt i retning av en helhetlig og fremtidsrettet klima- og samferdselspolitikk. Med andre ord: Elbil-milliardene må brukes på en ny og bedre måte.

Jofri Lunde
Næringspolitisk sjef
NHO Transport

Jon H. Stordrange
Administrerende direktør
NHO Transport